HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

18 decembrie 2025 *

„Trimitere preliminară – Piața internă a energiei electrice – Regulamentul (UE) 2022/1854 – Intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie – Articolul 2 punctele 5 și 9 – Articolele 6-8 – Plafon pe veniturile de pe piață obținute de producătorii de energie electrică ce utilizează anumite surse de energie – Determinarea «veniturilor de pe piață» – Reglementare națională care prevede recurgerea la prezumții fie irefragabile, fie relative care pot fi răsturnate prin intermediul altor prezumții – Principiul proporționalității – Articolul 22 alineatul (2) litera (c) – Perioada de aplicare a articolelor 6-8 din acest regulament – Aplicarea unei măsuri de plafonare a veniturilor pentru o perioadă anterioară celei prevăzute de regulamentul menționat, în temeiul unei reglementări naționale adoptate ulterior intrării în vigoare a aceluiași regulament – Principiile supremației și efectivității dreptului Uniunii – Principiul cooperării loiale”

În cauza C-633/23,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de cour d’appel de Bruxelles (Curtea de Apel din Bruxelles, Belgia), prin decizia din 18 octombrie 2023, primită de Curte la 23 octombrie 2023, în procedura

Electrabel SA,

Fédération Belge des Entreprises Électriques et Gazières ASBL,

Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen ASBL,

Wind4Wallonia 2 SA,

Luminus SA,

EDF Belgium SA,

ActiVent Wallonie SCRL,

Eol’Wapi SA,

Lumiwind SC,

Luminus Wind Together SC

* Limba de procedură: franceza.

împotriva

Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG),

cu participarea:

État belge,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul I. Jarukaitis (raportor), președinte de cameră, și domnii M. Condinanzi și N. Jääskinen, judecători,

avocat general: domnul A. Rantos,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Electrabel SA, de X. Taton, avocat, și H. Vanhulle, advocaat;

– pentru Fédération Belge des Entreprises Électriques et Gazières ASBL, Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen ASBL și Wind4Wallonia 2 SA, de D. Verhoeven, avocat;

– pentru Luminus SA, EDF Belgium SA, ActiVent Wallonie SCRL, Eol'Wapi SA, Lumiwind SC și Luminus Wind Together SC, de D. Verhoeven, avocat;

– pentru Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG), de G. Block, M. Vandersmissen și K. Wauters, advocaten;

– pentru guvernul belgian, de P. Cottin, M. Jacobs și C. Pochet, în calitate de agenți, asistați de K. Decroix și B. Martel, advocaten;

– pentru guvernul elen, de K. Boskovits și C. Kokkosi, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de O. Beynet și T. Scharf, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 27 februarie 2025,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 6-8 și 22 din Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie (JO 2022, L 261 I, p. 1) coroborate cu articolul 2 punctele 5 și 9 din acest regulament, cu articolul 6 TUE, cu articolul 288 TFUE, precum și cu principiile proporționalității, supremației, efectivității și cooperării loiale.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul a trei acțiuni în anulare introduse, în primul rând, de Electrabel SA, în al doilea rând, de Fédération Belge des Entreprises Électriques et Gazières ASBL, Organizatie voor Duurzame Energie Vlaanderen ASBL și, respectiv, de Wind4Wallonia 2 SA (denumite în continuare, împreună, „FEBEG ș.a.”) și, în al treilea rând, de Luminus SA, EDF Belgium SA, ActiVent Wallonie SCRL, Eol'Wapi SA, Lumiwind SC, precum și de Luminus Wind Together SC (denumite în continuare, împreună, „Luminus ș.a.”) (denumite în continuare, în ansamblu, „reclamantele din litigiul principal”) împotriva Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG) (Comisia de Reglementare a Energiei Electrice și a Gazelor Naturale, Belgia) în legătură cu legalitatea deciziei acesteia din urmă din 28 februarie 2023 privind modelul de declarație care trebuie întocmită de debitorii taxei instituite în cadrul plafonului pe veniturile de pe piață ale producătorilor de energie electrică (denumită în continuare „decizia din 28 februarie 2023”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Tratatul UE

3 Potrivit articolului 4 alineatul (3) TUE:

„În temeiul principiului cooperării loiale, Uniunea [Europeană] și statele membre se respectă și se ajută reciproc în îndeplinirea misiunilor care decurg din tratate.

Statele membre adoptă orice măsură generală sau specială pentru asigurarea îndeplinirii obligațiilor care decurg din tratate sau care rezultă din actele instituțiilor Uniunii.

Statele membre facilitează îndeplinirea de către Uniune a misiunii sale și se abțin de la orice măsură care ar putea pune în pericol realizarea obiectivelor Uniunii.”

4 Articolul 6 TUE prevede:

„(1) Uniunea recunoaște drepturile, libertățile și principiile prevăzute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene [denumită în continuare «Carta»], care are aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor.

Dispozițiile cuprinse în Cartă nu extind în niciun fel competențele Uniunii astfel cum sunt definite în tratate.

Drepturile, libertățile și principiile prevăzute în cartă se interpretează în conformitate cu dispozițiile generale din titlul VII al Cartei privind interpretarea și punerea sa în aplicare și cu luarea în considerare în mod corespunzător a explicațiilor menționate în Cartă, care prevăd izvoarele acestor dispoziții.

(2) Uniunea aderă la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Competențele Uniunii, astfel cum sunt definite în tratate, nu sunt modificate de această aderare.

(3) Drepturile fundamentale, astfel cum sunt garantate prin Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și astfel cum rezultă din tradițiile constituționale comune statelor membre, constituie principii generale ale dreptului Uniunii.”

Tratatul FUE

5 Articolul 288 al doilea paragraf TFUE are următorul cuprins:

„Regulamentul are aplicabilitate generală. Acesta este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în fiecare stat membru.”

Regulamentul 2022/1854

6 Considerentele (1), (5), (28), (30) și (37) ale Regulamentului 2022/1854 aveau următorul conținut:

„(1) Începând cu septembrie 2021, au fost observate prețuri foarte ridicate pe piețele energiei electrice. […] Escaladarea războiului de agresiune al [Federației] Rus[e] împotriva Ucrainei […], începând din februarie 2022, a dus la o scădere semnificativă a aprovizionării cu gaze. Războiul de agresiune al [Federației] Rus[e] împotriva Ucrainei a cauzat, de asemenea, incertitudine cu privire la aprovizionarea cu alte produse de bază […] utilizate de instalațiile de producere a energiei electrice. Acest lucru a dus la creșteri suplimentare substanțiale și la volatilitatea prețului energiei electrice.

[…]

(5) Toate statele membre au fost afectate negativ de actuala criză energetică, deși într-o măsură diferită. […]

[…]

(28) […] creșterea extremă și durabilă a prețurilor observată începând cu februarie 2022 este net diferită de situația normală a pieței, caracterizată de prețuri de vârf ocazionale. […]

[…]

(30) Plafonul pe veniturile de pe piață ar trebui să se aplice în funcție de veniturile de pe piață, mai degrabă decât în funcție de veniturile totale din producție […], pentru a se evita un impact semnificativ asupra rentabilității preconizate inițial a unui proiect. Indiferent de forma contractuală în care poate avea loc tranzacționarea energiei electrice, plafonul pe veniturile de pe piață ar trebui să se aplice numai veniturilor de pe piață realizate. Acest lucru este necesar pentru a se evita prejudicierea producătorilor care nu beneficiază efectiv de prețurile actuale ridicate ale energiei electrice din cauza faptului că și-au acoperit veniturile împotriva fluctuațiilor de pe piața angro de energie electrică. Prin urmare, în măsura în care obligațiile contractuale existente sau viitoare […] conduc la venituri pe piață obținute din producția de energie electrică mai mici sau egale cu plafonul pe veniturile de pe piață, veniturile în cauză nu ar trebui să fie afectate de prezentul regulament. […]

[…]

(37) Pentru a asigura aplicarea efectivă a plafonului pe veniturile de pe piață, producătorii, intermediarii și participanții la piață relevanți ar trebui să furnizeze datele necesare autorităților competente din statele membre și, după caz, operatorilor de sistem și operatorilor pieței de energie electrică desemnați. Având în vedere numărul mare de tranzacții individuale pentru care autoritățile competente din statele membre trebuie să asigure aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață, autoritățile respective ar trebui să aibă posibilitatea de a utiliza estimări rezonabile pentru calcularea plafonului pe veniturile de pe piață."

7 Potrivit articolului 1 din acest regulament, intitulat „Obiect și domeniu de aplicare":

„Prezentul regulament stabilește o intervenție de urgență pentru a atenua efectele prețurilor ridicate ale energiei prin măsuri excepționale, specifice și limitate în timp. Aceste măsuri au scopul de a reduce consumul de energie electrică, de a introduce un plafon pe veniturile de pe piață pe care anumiți producători le obțin din producția de energie electrică și de a le redistribui clienților finali de energie electrică într-un mod specific, […]"

8 Articolul 2 din regulamentul menționat, intitulat „Definiții", avea următorul cuprins:

„În sensul prezentului regulament, […] se aplică următoarele definiții:

[…]

5. «venit de pe piață» înseamnă venitul realizat pe care un producător îl obține în schimbul vânzării și livrării de energie electrică în Uniune, indiferent de forma contractuală în care are loc un astfel de schimb, inclusiv contractele de achiziție de energie electrică și alte operațiuni de acoperire împotriva fluctuațiilor de pe piața angro de energie electrică, excluzând orice sprijin acordat de statele membre;

[…]

9. «venituri excedentare» înseamnă o diferență pozitivă între veniturile de pe piață ale producătorilor per [megawatt-oră (MWh)] de energie electrică și plafonul pe veniturile de pe piață de 180 [de euro per] MWh de energie electrică [prevăzut la articolul 6 alineatul (1)];

[…]"

9 Articolul 6 din același regulament, intitulat „Plafonul obligatoriu pe veniturile de pe piață", prevedea:

„(1) Veniturile de pe piață ale producătorilor obținute din producerea de energie electrică din sursele menționate la articolul 7 alineatul (1) se plafonează la maximum 180 [de euro] per MWh de energie electrică produsă.

(2) Statele membre se asigură că plafonul pe veniturile de pe piață vizează toate veniturile de pe piață ale producătorilor și, după caz, ale intermediarilor care participă pe piețele angro de energie electrică în numele producătorilor, indiferent de intervalul de timp al pieței în care are loc tranzacția și indiferent dacă energia electrică este tranzacționată bilateral sau pe o piață centralizată.

(3) Statele membre instituie măsuri eficace pentru a preveni o eludare a obligațiilor care le revin producătorilor în temeiul alineatului (2). Acestea se asigură în special că plafonul pe veniturile de pe piață este aplicat efectiv în cazurile în care producătorii sunt controlați sau deținuți parțial de alte întreprinderi, în special în cazul în care aceștia fac parte dintr-o întreprindere integrată vertical.

(4) Statele membre decid dacă aplică plafonul pe veniturile de pe piață la decontarea schimbului de energie sau ulterior.

(5) Comisia [Europeană] oferă orientări statelor membre în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentului articol.”

10 Articolul 7 din Regulamentul 2022/1854, intitulat „Aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață în cazul producătorilor de energie electrică”, prevedea:

„(1) Plafonul pe veniturile de pe piață prevăzut la articolul 6 se aplică veniturilor de pe piață obținute din vânzarea energiei electrice produse din următoarele surse:

(a) energie eoliană;

(b) energie solară (energie termică solară și energie solară fotovoltaică);

(c) energie geotermală;

(d) energie hidroelectrică fără rezervor;

(e) combustibili din biomasă (combustibili din biomasă solizi sau gazoși), cu excepția biometanului;

(f) deșeuri;

(g) energie nucleară;

(h) lignit;

(i) produse din țiței;

(j) turbă.

(2) Plafonul pe veniturile de pe piață prevăzut la articolul 6 alineatul (1) nu se aplică proiectelor demonstrative sau producătorilor ale căror venituri per MWh de energie electrică produsă sunt deja plafonate ca urmare a unor măsuri de stat sau publice care nu au fost adoptate în temeiul articolului 8.

(3) Statele membre pot decide, în special în cazurile în care aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață prevăzut la articolul 6 alineatul (1) generează o sarcină administrativă semnificativă, ca plafonul pe veniturile de pe piață să nu se aplice producătorilor care produc energie electrică cu instalații de producere a energiei electrice cu o capacitate instalată de până la 1 MWh. […]

[…]

(6) Producătorii, intermediarii și participanții la piață relevanți, precum și operatorii de sistem, după caz, furnizează autorităților competente din statele membre și, după caz, operatorilor de sistem și operatorilor pieței de energie electrică desemnați, toate datele necesare pentru aplicarea articolului 6, inclusiv în ceea ce privește energia electrică produsă și veniturile aferente de pe piață, indiferent de intervalul de timp al pieței în care are loc tranzacția și indiferent dacă energia electrică este tranzacționată bilateral, în cadrul aceleiași întreprinderi sau pe o piață centralizată.”

11 Potrivit articolului 8 din acest regulament, intitulat „Măsuri naționale de criză”:

„(1) Statele membre pot:

(a) să mențină sau să introducă măsuri care limitează și mai mult veniturile de pe piață ale producătorilor care produc energie electrică din sursele enumerate la articolul 7 alineatul (1), inclusiv posibilitatea de a face diferența între tehnologii, precum și veniturile de pe piață ale altor participanți la piață, inclusiv ale celor care își desfășoară activitatea în domeniul tranzacționării energiei electrice;

[…]

(c) să mențină sau să introducă măsuri naționale de limitare a veniturilor de pe piață ale producătorilor care produc energie electrică din surse care nu sunt menționate la articolul 7 alineatul (1);

[…]

(2) În conformitate cu prezentul regulament, măsurile menționate la alineatul (1):

(a) sunt proporționale și nediscriminatorii;

(b) nu pun în pericol semnalele de investiții;

(c) asigură acoperirea costurilor de investiții și de exploatare;

(d) nu denaturează funcționarea piețelor angro de energie electrică și, în special, nu afectează ordinea de merit, nici formarea prețurilor pe piața angro;

(e) sunt compatibile cu dreptul Uniunii.”

12 Articolul 22 din regulamentul menționat, intitulat „Intrare în vigoare și aplicare”, prevedea:

„(1) Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

(2) Fără a aduce atingere obligației de a asigura distribuirea veniturilor excedentare în conformitate cu articolul 10 și de a utiliza încasările din contribuția de solidaritate temporară în conformitate cu articolul 17, și fără a aduce atingere obligației de raportare menționate la articolul 20 alineatul (2), prezentul regulament se aplică până la 31 decembrie 2023, sub rezerva următoarelor dispoziții:

[…]

(c) articolele 6, 7 și 8 se aplică de la 1 decembrie 2022 până la 30 iunie 2023;

[…]”

Dreptul belgian

Legea privind energia electrică

13 Articolul 22 ter din loi relative à l’organisation du marché de l’électricité, du 29 avril 1999 (Legea din 29 aprilie 1999 privind organizarea pieței energiei electrice) (*Moniteur belge* din 11 mai 1999, p. 16264), în versiunea rezultată din loi modifiant la loi relative à l’organisation du marché de l’électricité et introduisant un plafond sur les recettes issues du marché des producteurs d’électricité, du 16 décembre 2022 (Legea din 16 decembrie 2022 de modificare a Legii privind organizarea pieței energiei electrice și de introducere a unui plafon pe veniturile de pe piață ale producătorilor de energie electrică) (*Moniteur belge* din 22 decembrie 2022, p. 98819), aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „Legea privind energia electrică”), prevede:

„§1. Prezentul articol introduce un plafon pe veniturile de pe piață ale producătorilor de energie electrică printr-o taxă în beneficiul statului pe veniturile excedentare realizate între 1 august 2022 și 30 iunie 2023 de debitorii menționați la alineatul (2).

§2. Taxa este datorată de:

1° orice persoană fizică sau juridică care, în perioada menționată la alineatul (1), a introdus energie electrică în sistemul de transport, într-un sistem cu funcție de transport, într-un sistem (închis) de distribuție, într-un sistem industrial închis, într-un sistem de tracțiune feroviară sau într-o linie directă, prin intermediul unei instalații de producere a energiei electrice situate în Belgia care intră sub incidența uneia dintre tehnologiile enumerate la articolul 7 [alineatul (1)] din Regulamentul [2022/1854], cu o putere instalată minimă de 1 MW;

2° orice operator nuclear […];

3° orice societate contribuabilă […];

4° orice proprietar al centralei nucleare menționate la articolul 4/1 din loi du 31 janvier 2003 sur la sortie progressive de l’énergie nucléaire à des fins de production industrielle d’électricité (Legea din 31 ianuarie 2003 privind eliminarea treptată a energiei nucleare din producția industrială de energie electrică) [*Moniteur belge* din 28 februarie 2003, p. 9879].

Prin derogare de la alineatul (1), taxa nu este datorată de comunitățile de energie ale cetățenilor și de comunitățile de energie din surse regenerabile sau de comunitățile echivalente menționate de legislațiile regionale, cu condiția ca veniturile excedentare să fie transferate direct consumatorilor care sunt membri ai acestor comunități.

§3. Taxa datorată de debitorul menționat la alineatul (2) este egală cu 100 % din veniturile excedentare.

Veniturile excedentare reprezintă diferența pozitivă dintre veniturile de pe piață și plafonul pe veniturile de pe piață, stabilit în conformitate cu alineatul (4), calculate pentru fiecare tranzacție

de vânzare de energie electrică în MWh livrată în perioada menționată la alineatul (1), și pentru fiecare instalație de producere a energiei electrice situată în Belgia care utilizează una dintre tehnologiile enumerate la articolul 7 [alineatul (1)] din Regulamentul [2022/1854], cu o putere instalată minimă de 1 MW.

Se consideră că veniturile excedentare sunt nule atunci când energia electrică vândută pe piață a fost produsă de o instalație de producere a energiei electrice căreia i se aplică un mecanism de sprijin pentru producție, în temeiul căruia veniturile de pe piață sunt plafonate de o autoritate competentă.

§4. Plafonul pe veniturile de pe piață este de 130 de euro pe MWh de energie electrică.

[…]

§5. Veniturile de pe piață sunt veniturile realizate, pentru fiecare tranzacție, de debitorul menționat la alineatul (2) în schimbul vânzării și livrării de energie electrică în perioada vizată la alineatul (1), indiferent de forma contractuală în care are loc un astfel de schimb, inclusiv contractele de achiziție de energie electrică și alte operațiuni de acoperire împotriva fluctuațiilor de pe piața angro de energie electrică, excluzând orice sprijin sau subvenție acordată de o autoritate publică.

În vederea determinării veniturilor de pe piață menționate la alineatul (1), se aplică următoarele prezumții:

1° pentru centralele nucleare menționate de loi du 11 avril 2003 sur la contribution de répartition [Legea din 11 aprilie 2003 privind contribuția de repartizare] [*Moniteur belge* din 15 iulie 2003, p. 37954], veniturile de pe piață sunt calculate pe instalație în conformitate cu secțiunea 3 din anexa la loi du 11 avril 2003 sur la contribution de répartition, telle que modifiée par la loi du 25 décembre 2016 portant modifications de la loi du 11 avril 2003 sur les provisions constituées pour le démantèlement des centrales nucléaires et pour la gestion des matières fissiles irradiées dans ces centrales et de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité [Legea din 11 aprilie 2003 privind contribuția de repartizare, astfel cum a fost modificată prin Legea din 25 decembrie 2016 de modificare a Legii din 11 aprilie 2003 privind provizioanele constituite pentru dezafectarea centralelor nucleare și pentru gestionarea materialelor fisionabile iradiate în aceste centrale și a Legii din 29 aprilie 1999 privind organizarea pieței de energie electrică] [*Moniteur belge* din 29 decembrie 2016, p. 90988], cu următoarele precizări:
   a) se consideră că volumul de energie electrică vândut la termen a făcut obiectul unei tranzacții pe zi în care platforma de tranzacționare a blocurilor de energie menționată în secțiunea 3 citată anterior a publicat o cotație zilnică a unui produs *baseload* calendaristic;
   b) se consideră că volumul de energie electrică vândut pe piața pentru ziua următoare a făcut obiectul unei tranzacții pentru fiecare perioadă de livrare de o oră pentru volumul orar respectiv;

2° pentru centrala nucleară menționată la articolul 4/1 din loi du 31 janvier 2003 sur la sortie progressive de l'énergie nucléaire à des fins de production industrielle d'électricité [Legea din 31 ianuarie 2003 privind eliminarea treptată a energiei nucleare din producția industrială de energie electrică], veniturile de pe piață sunt calculate în conformitate cu articolul 4/1 alineatul (2) al treilea paragraf din Legea din 31 ianuarie 2003 privind eliminarea treptată a energiei nucleare din producția industrială de energie electrică, cu următoarele precizări:

a) se consideră că volumul de energie electrică vândut la termen a făcut obiectul unei tranzacții în prima zi lucrătoare a fiecărei luni în care platforma de tranzacționare a blocurilor de energie avută în vedere în cadrul aplicării articolului 4/1 citat anterior a publicat o cotație zilnică a unui produs *baseload* calendaristic;
b) se consideră că volumul de energie electrică vândut pe piața pentru ziua următoare a făcut obiectul unei tranzacții pentru fiecare perioadă de livrare de o oră pentru volumul orar respectiv;

3° pentru instalațiile de producție care nu sunt menționate la punctele 1și 2 și a căror producție este acoperită de un contract de achiziție de energie electrică, veniturile de pe piață sunt calculate în conformitate cu termenii acestui contract, în măsura în care condițiile comerciale ale contractului corespund condițiilor rezonabile ale pieței, cu următoarele precizări:
a) se consideră că volumul de energie electrică vândut la termen a făcut obiectul unei tranzacții pe zi luate în considerare de contractul menționat anterior pentru stabilirea prețului;
b) se consideră că volumul de energie electrică vândut pe piața pentru ziua următoare a făcut obiectul unei tranzacții pentru fiecare perioadă de livrare de o oră pentru volumul orar respectiv;

4° pentru instalațiile de producție care nu sunt menționate la punctele 1, 2 și 3 care nu beneficiază de un mecanism de sprijin pentru producție sau care beneficiază de un mecanism de sprijin pentru producție al cărui cuantum nu depinde de evoluția prețului energiei electrice sau care beneficiază de un mecanism de sprijin pentru producție al cărui cuantum depinde de evoluția prețului energiei electrice pe o perioadă de trei ani, veniturile de pe piață sunt calculate după cum urmează:
a) se consideră că producția anuală medie preconizată pentru vânzare în anul 1 este vândută la termen pe baza unui produs *baseload* anual în conformitate cu strategia de vânzare a unui terț în anul 3 (CAL+3), a unui terț în anul 2 (CAL+2) și a unui terț în anul 1 (CAL+1) la prețuri publicate de o platformă de tranzacționare a blocurilor de energie care operează în Belgia. Se consideră că această producție anuală medie preconizată pentru vânzarea în anul 1 corespunde producției anuale din 2019 pentru instalațiile de producere a energiei electrice care utilizează una dintre tehnologiile enumerate la articolul 7 [alineatul (1) literele] (a), (b), (d), (e) și (f) din Regulamentul [2022/1854]. În cazul în care instalația de producere a energiei electrice nu era operațională în 2019, această producție preconizată în anul 1 este comunicată de debitor. Pentru celelalte instalații de producere a energiei electrice, se consideră că această producție anuală medie preconizată pentru vânzare în anul 1 reprezintă 85 % din puterea maximă a instalației de producere a energiei electrice;
b) se consideră ca fiind vândută la prețul de referință al pieței pe o bază orară diferența pozitivă dintre volumul de energie electrică produs și vândut pe sfert de oră și volumul de energie electrică menționat la litera a);
c) se consideră că volumul de energie electrică vândut la termen a făcut obiectul unei tranzacții pe zi în care o platformă de tranzacționare a blocurilor de energie care operează în Belgia a publicat o cotație zilnică a unui produs *baseload* calendaristic;
d) se consideră că volumul de energie electrică vândut pe piața pentru ziua următoare a făcut obiectul unei tranzacții pentru fiecare perioadă de livrare de o oră;

5° pentru instalațiile de producție care nu sunt menționate la punctele 1, 2, 3 și 4, veniturile de pe piață sunt calculate după cum urmează:

a) se consideră că producția anuală medie preconizată pentru vânzare în anul 1 este vândută la termen pe baza unui produs *baseload* anual în anul 1 (CAL+1) la prețuri publicate de o platformă de tranzacționare a blocurilor de energie care operează în Belgia. Se consideră că această producție anuală medie preconizată pentru vânzarea în anul 1 corespunde producției anuale din 2019 pentru instalațiile de producere a energiei electrice care utilizează una dintre tehnologiile enumerate la articolul 7 [alineatul (1) literele] (a), (b), (d), (e) și (f) din Regulamentul [2022/1854]. În cazul în care instalația de producere a energiei electrice nu era operațională în 2019, această producție preconizată în anul 1 este comunicată de debitor. Pentru celelalte instalații de producere a energiei electrice, se consideră că această producție anuală medie preconizată pentru vânzare în anul 1 reprezintă 85 % din puterea maximă a instalației de producere a energiei electrice;
b) se consideră ca fiind vândută la prețul de referință al pieței pe o bază orară diferența pozitivă dintre volumul de energie electrică produs și vândut pe sfert de oră și volumul de energie electrică menționat la litera a);
c) se consideră că volumul de energie electrică vândut la termen a făcut obiectul unei tranzacții pe zi în care o platformă de tranzacționare a blocurilor de energie care operează în Belgia a publicat o cotație zilnică a unui produs *baseload* calendaristic pe o perioadă de un an sau, în cazul în care un mecanism de sprijin al instalației de producție se bazează pe evoluția prețului energiei electrice pe o perioadă [de] șase luni, pe o perioadă de șase luni;
d) se consideră că volumul de energie electrică vândut pe piața pentru ziua următoare a făcut obiectul unei tranzacții pentru fiecare perioadă de livrare de o oră;

6° pentru instalațiile de producere a energiei electrice menționate la punctele 3, 4 și 5, debitorul menționat la alineatul (2) poate face dovada că veniturile de pe piață diferă de cele menționate la punctele 3, 4 și 5, cu condiția ca debitorul să prezinte această dovadă pentru întregul său parc de producție și cu următoarele precizări:
a) vânzările și achizițiile de energie electrică în cadrul unei întreprinderi integrate vertical sau între întreprinderi dintre care una este controlată sau parțial deținută direct sau indirect de cealaltă întreprindere se consideră a fi încheiate în sensul prezentului articol pe baza unui preț corespunzător prețului pieței din ziua tranzacției pentru perioada de livrare vizată de tranzacție, astfel cum a fost publicat de o platformă de tranzacționare a blocurilor de energie care operează în Belgia;
b) orice volum de energie electrică produs și vândut, dar care nu a fost vândut la termen se consideră vândut la prețul de referință al pieței;
c) fiecare vânzare la termen de energie electrică constituie o tranzacție definită prin data tranzacției, prețul și volumul său;
d) se consideră că volumul de energie electrică vândut pe piața pentru ziua următoare a făcut obiectul unei tranzacții pentru fiecare perioadă de livrare de o oră.

Cu excepția prezumției menționate la punctul 3, veniturile excedentare se reduc cu costurile legate de achiziționarea volumelor de energie electrică în vederea livrării volumelor de energie electrică vândute și neproduse în perioada prevăzută la alineatul (1), atunci când producția efectivă este inferioară producției vândute la termen, până la concurența diferenței pozitive dintre prețul de referință al pieței și plafonul pe veniturile excedentare prevăzut la alineatul (4). Această reducere nu poate conduce la venituri excedentare negative, iar costurile în cauză nu pot fi reportate dintr-o perioadă anterioară sau într-o perioadă ulterioară și nici transferate între instalațiile de producție.

§6. Pentru taxa datorată pentru perioada cuprinsă între 1 august 2022 și 31 decembrie 2022 inclusiv, debitorii menționați la alineatul (2) depun o declarație la [CREG] cel târziu până la 30 aprilie 2023.

Pentru taxa datorată […] pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2023 și 30 iunie 2023 inclusiv, debitorii menționați la alineatul (2) depun o declarație la [CREG] cel târziu la 7 septembrie 2023.

Declarația conține cel puțin următoarele date:

1° identificarea completă a debitorului;

2° identificarea completă a fiecărei instalații de producție […] și volumul total de energie electrică introdus în perioada relevantă pentru instalația de producere a energiei electrice, precum și puterea maximă instalată a fiecărei instalații de producere a energiei electrice, validate de operatorul (operatorii) de sistem relevant (relevanți);

3° în cazul în care volumul total de energie electrică pe instalație de producere a energiei electrice menționată la punctul 2 este împărțit între diferiți debitori, repartizarea volumului de energie electrică relevant între debitorii în cauză și orice document care atestă acordul debitorilor în cauză cu privire la această repartizare;

4° profilul de energie electrică produs și vândut în sfert orar din fiecare instalație de producție, validat de operatorul (operatorii) de sistem în cauză;

5° dacă este cazul, indicarea platformei de tranzacționare a blocurilor de energie care operează în Belgia;

6° dacă este cazul, dovada menționată la alineatul (5) al doilea paragraf punctul 6, însoțită de toate documentele justificative, precum și o justificare a strategiei de vânzare adoptate;

7° prin derogare de la punctele 3-6, pentru persoanele juridice menționate la alineatul (2) al doilea paragraf, dovada că veniturile excedentare sunt transferate direct consumatorilor. În caz contrar, aceste persoane juridice transmit datele menționate la punctele 3-6.

[CREG] stabilește modelul declarației și formatul documentelor care trebuie transmise:

[…]”

Decizia din 28 februarie 2023

14 Decizia din 28 februarie 2023 a fost adoptată de CREG în temeiul articolului 22 ter alineatul (6) al patrulea paragraf din Legea privind energia electrică. Această decizie stabilește modelul de declarație și formatul documentelor care trebuie transmise de debitorii taxei instituite prin articolul 22 ter alineatul (1) din această lege.

Litigiul principal și întrebările preliminare

15 Reclamantele din litigiul principal sunt fie persoane juridice de drept privat, producători și/sau furnizori de energie electrică din sursele de energie enumerate la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul 2022/1854 și care intră în domeniul de aplicare al deciziei din 28 februarie 2023, având în vedere că sunt supuse taxei instituite prin articolul 22 ter alineatul (2) din Legea privind energia electrică, fie persoane juridice de drept privat, altele decât producători sau furnizori de

energie electrică, dar care intră de asemenea în acest domeniu de aplicare deoarece sunt supuse acestei taxe, fie federații de întreprinderi din sectorul energiei care acționează în beneficiul membrilor lor.

16 La 29 martie 2023, Electrabel, pe de o parte, și FEBEG ș.a., pe de altă parte, precum și, la 30 martie 2023, Luminus ș.a. au sesizat cour d'appel de Bruxelles (section cour des marchés) [Curtea de Apel din Bruxelles (Belgia) (Secția pentru litigii privind piețele)], care este instanța de trimitere, cu trei acțiuni având ca obiect anularea deciziei din 28 februarie 2023. Această instanță a conexat aceste trei acțiuni ținând seama de similitudinile lor.

17 În susținerea acțiunilor formulate, reclamantele din litigiul principal invocă, în primul rând, motive de anulare referitoare la caracterul exclusiv al prezumțiilor instituite prin decizia din 28 februarie 2023. Electrabel susține în esență că această decizie încalcă articolul 2 punctul 5, precum și articolele 6-8 din Regulamentul 2022/1854 prin faptul că îi impune să declare venituri care nu au fost efectiv realizate, în timp ce regulamentul respectiv ar impune declararea veniturilor care au fost efectiv încasate. FEBEG ș.a., precum și Luminus ș.a. invocă o încălcare a regulamentului menționat, în special a articolelor 6 și 7, a articolului 288 TFUE, precum și a principiilor supremației și efectivității dreptului Uniunii, prin faptul că decizia menționată aplică prezumții legale pentru a stabili veniturile la care se aplică plafonul instituit prin articolul 22 ter din Legea privind energia electrică. În această privință, ele subliniază că prezumțiile respective sunt, în funcție de sursa de energie în cauză, fie irefragabile, fie relative, dar că, în acest din urmă caz, nu pot fi răsturnate decât în anumite condiții și prin recurgerea la alte prezumții. Or, în opinia lor, același regulament prevede doar plafonarea veniturilor realizate pe piață, astfel încât ar trebui să fie posibilă cel puțin declararea veniturilor reale.

18 Astfel, reclamantele din litigiul principal reproșează CREG că a reluat în decizia din 28 februarie 2023 sistemul celor șase prezumții stabilite la articolul 22 ter alineatul (5) al doilea paragraf punctele 1-6 din Legea privind energia electrică. Un astfel de sistem, întemeiat exclusiv pe prezumții, ar conduce la impozitarea cu 100 % a veniturilor fictive, în timp ce, potrivit Regulamentului 2022/1854, plafonul s-ar aplica „veniturilor de pe piață", și anume veniturilor obținute efectiv de producătorii de energie electrică. În plus, acest regulament ar prevedea că plafonul se aplică „pe tranzacție", în timp ce, potrivit ansamblului prezumțiilor în cauză, se consideră că energia electrică a făcut obiectul unei vânzări zilnice la prețul energiei electrice pentru fiecare dintre aceste zile la o bursă de energie electrică atunci când este vândută la termen și al unei vânzări pe oră atunci când este vândută pe piața pentru ziua următoare. Aceasta ar da naștere unei taxe în cazul depășirii plafonului într-o zi sau într-o oră din perioada respectivă, chiar dacă prețul perceput în mod real ar fi un preț mediu inferior plafonului sau un preț fix inferior plafonului. Utilizarea unui sistem întemeiat exclusiv pe prezumții nu ar fi nicidecum justificată și ar avea în realitate scopul majorării sumelor percepute.

19 CREG și État belge contestă această argumentație, invocând în special considerentul (37) al Regulamentului 2022/1854, potrivit căruia statele membre au posibilitatea de a utiliza estimări rezonabile pentru calcularea plafonului pe veniturile de pe piață. Acest regulament nu ar fi prevăzut o regulă specifică permițând calcularea cuantumului veniturilor excedentare, iar Comisia nu ar fi oferit indicații în această privință, contrar celor prevăzute de regulamentul menționat la articolul 6 alineatul (5). Recurgerea la prezumțiile prevăzute de Legea privind energia electrică nu ar conduce la impozitarea unor venituri fictive și ar permite de altfel atenuarea dificultăților tehnice legate de stabilirea precisă a prețului pentru fiecare MWh de energie electrică vândut și livrat în perioada de aplicare a taxei. În plus, caracterul irefragabil al

prezumțiilor care figurează la punctele 1 și 2 ale articolului 22 ter alineatul (5) al doilea paragraf din Legea privind energia electrică ar fi justificat, întrucât sistemul se întemeiază pe strategii de vânzare reținute anterior, în acord cu operatorii centralelor nucleare în cauză.

20 Cu titlu introductiv, instanța de trimitere arată că faptul că nelegalitățile invocate au originea în articolul 22 ter alineatul (5) al doilea paragraf punctele 1-6 din Legea privind energia electrică nu are incidență asupra competenței sale de a se pronunța cu privire la legalitatea deciziei din 28 februarie 2023. Pe fond, aceasta constată că prezumțiile stabilite în aceste dispoziții și pe care această decizie își întemeiază modelul său de declarație a veniturilor, care constituie etapa prealabilă stabilirii taxei datorate de fiecare debitor, se întemeiază pe un ansamblu sau pe o cascadă de prezumții de la care debitorul nu se poate sustrage niciodată complet, așa încât el nu este în măsură să își declare veniturile reale efectiv obținute.

21 În această privință, instanța menționată precizează că nu consideră că există o justificare tehnică suficientă pentru definirea unor prezumții care ar trebui să reflecte strategiile de vânzare proprii fiecărei tehnologii sau unei alte particularități, în loc să permită debitorilor să documenteze strategiile lor reale de vânzare și veniturile efective, cel puțin atunci când acest lucru este posibil. Astfel, plafonarea instituită prin Regulamentul 2022/1854 și, prin urmare, de legiuitorul belgian, nu s-ar aplica decât energiei electrice care provine din anumite tehnologii, iar sistemul de declarare s-ar baza pe trasabilitatea anumitor date în legătură cu o instalație specifică. Ca atare, potrivit acesteia, deși dificultățile tehnice pot justifica utilizarea prezumțiilor, ele nu justifică caracterul irefragabil al acestora.

22 În plus, din articolele 6-8 din Regulamentul 2022/1854 coroborate cu articolul 2 punctele 5 și 9 din acesta ar rezulta că veniturile excedentare trebuie calculate pe baza veniturilor de pe piață obținute în mod real de producători. Acest lucru ar fi confirmat de economia sistemului instituit, care, la prima vedere, ar impune luarea în considerare a veniturilor realizate efectiv. Considerentul (30) al acestui regulament ar confirma această apreciere. Deși este adevărat că în considerentul (37) al acestuia se arată că statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a utiliza estimări rezonabile pentru calcularea plafonului pe veniturile de pe piață, acest considerent nu poate totuși să aducă atingere dispozițiilor regulamentului menționat. Instanța de trimitere adaugă că, de altfel, nu este convinsă că posibilitatea de a lăsa statele membre să recurgă la estimări le permite să prevadă un sistem întemeiat numai pe prezumții irefragabile sau pe prezumții parțial relative, dar într-un mod care să permită menținerea unor elemente teoretic predeterminate de statul membru, fără a lua în considerare veniturile obținute în mod real.

23 În al doilea rând, în ceea ce privește perioada acoperită de decizia în litigiu, Electrabel, precum și FEBEG ș.a. susțin în esență că, întrucât decizia din 28 februarie 2023 stabilește un model de declarație pentru perioada cuprinsă între 1 august și 31 decembrie 2022, în timp ce, în temeiul Regulamentului 2022/1854, perioada de plafonare începe la 1 decembrie 2022, această decizie încalcă în special articolele 6-8, 20 și 22 din acest regulament, articolul 288 TFUE, principiile supremației și efectivității dreptului Uniunii, precum și principiul cooperării loiale. Acestea arată că Propunerea Comisiei din 14 septembrie 2022 de regulament al Consiliului privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie [COM(2022) 473 final], care a condus la adoptarea Regulamentului 2022/1854, prevedea posibilitatea ca statele membre să decidă o aplicare anticipată a plafonului, dar această posibilitate nu a fost reținută în versiunea acestui regulament care a fost adoptată în final. În plus, regulamentul menționat nu ar autoriza statele membre să perceapă retroactiv veniturile excedentare.

24 CREG și État belge răspund în esență că, în primul rând, legiuitorul belgian putea acționa astfel cum a procedat pentru perioada cuprinsă între 1 august și 30 noiembrie 2022 în temeiul competenței sale fiscale generale, în al doilea rând, articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul 2022/1854 prevede de altfel că statele membre pot „să mențină sau să introducă măsuri care limitează și mai mult veniturile de pe piață” și, în al treilea rând, faptul că posibilitatea aplicării anticipate voluntare a acestui regulament prevăzută în propunerea de regulament menționată la punctul anterior din prezenta hotărâre nu a fost reluată în textul adoptat în final se explică prin lipsa utilității unei astfel de dispoziții.

25 Instanța de trimitere observă că legiuitorul belgian nu a justificat motivul pentru care a stabilit data intrării în vigoare a taxei în cauză la o dată diferită de cea prevăzută de Regulamentul 2022/1854 și că acesta s-a limitat să indice că sistemul instituit nu este contrar principiului neretroactivității în materie fiscală. Lucrările pregătitoare ale Legii privind energia electrică nu ar evidenția nici că taxa în cauză ar fi de natură hibridă, și anume o măsură națională independentă de dreptul Uniunii pentru perioada cuprinsă între 1 august 2022 și 30 noiembrie 2022 și punerea în aplicare a Regulamentului 2022/1854 pentru perioada începând cu 1 decembrie 2022. Având în vedere aceste elemente, instanța menționată consideră că articolul 22 alineatul (2) din acest regulament s-ar putea opune, la prima vedere, unor măsuri naționale care asigură punerea în aplicare a regimului pe care acest regulament îl prevede începând de la o dată anterioară celei indicate de această dispoziție, ținând seama de principiile supremației, efectivității și cooperării loiale. În această privință, ea apreciază că articolul 8 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul 2022/1854 nu este clar în ceea ce privește aspectul dacă posibilitatea, conferită de această dispoziție statelor membre, de a menține sau de a introduce măsuri care limitează și mai mult veniturile de pe piață o include pe cea de a pune în aplicare un regim de plafonare înainte de data intrării în vigoare a acestui regulament.

26 În aceste condiții, cour d’appel de Bruxelles (Curtea de Apel din Bruxelles) a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolele 6, 7 și 8 din [Regulamentul 2022/1854] coroborate cu articolul 2 [punctele 5 și 9 din acesta], în lumina tuturor considerentelor sale și coroborate în special cu articolul 288 TFUE și cu articolul 6 TUE, trebuie interpretate în sensul că se opun aplicării unor măsuri naționale precum cele prevăzute la articolul 22 ter [din Legea privind energia electrică, în special alineatul (5) al doilea paragraf], care prevăd că plafonul prevăzut la articolul 6 [din acest] regulament se transpune într-o taxă pe veniturile excedentare ale producătorilor de energie electrică atunci când caracterul excedentar al veniturilor în raport cu plafonul stabilit se decide pornind de la veniturile de pe piață determinate pentru anumite instalații pe baza unor prezumții irefragabile care calculează venituri teoretice [conform articolului 22 ter alineatul (5) al doilea paragraf punctele 1 și 2 din Legea privind energia electrică], împiedicând debitorii taxei să declare și să își valorifice veniturile reale?

2) Articolele 6, 7 și 8 din [Regulamentul 2022/1854] coroborate cu articolul 2 [punctele 5 și 9 din acesta], în lumina tuturor considerentelor sale și coroborate în special cu articolul 288 TFUE și cu articolul 6 TUE, precum și cu principiul proporționalității, trebuie interpretate în sensul că se opun aplicării unor măsuri naționale precum cele prevăzute la articolul 22 ter [din Legea privind energia electrică, în special alineatul (5) al doilea paragraf], care prevăd că plafonul prevăzut la articolul 6 din [acest] regulament se transpune într-o taxă pe veniturile excedentare ale producătorilor de energie electrică atunci când caracterul excedentar al veniturilor în raport cu plafonul stabilit se stabilește pornind de la veniturile de pe piață determinate pentru anumite instalații [conform articolului 22 ter alineatul (5) al doilea

paragraf punctele 3, 4, 5 și 6] pe baza prezumțiilor prezentate ca fiind relative, dar care pot fi răsturnate numai, pe de o parte, cu justificarea veniturilor reale ale acestora pentru ansamblul instalațiilor lor, inclusiv instalațiile acestora care nu intră în domeniul de aplicare al regulamentului [menționat], și, pe de altă parte, prin utilizarea întotdeauna a anumitor prezumții, împiedicând, în consecință, debitorii taxei să declare și să își valorifice veniturile reale?

3) Articolele 6, 7, 8 și 22 din [Regulamentul 2022/1854] coroborate cu principiile supremației și efectivității dreptului Uniunii și cu principiul cooperării loiale [articolul 4 alineatul (3) TUE], în special cu articolul 288 TFUE, precum și în lumina considerentelor acestuia, trebuie interpretate în sensul că se opun aplicării unor măsuri naționale adoptate după intrarea în vigoare a [acestui regulament], precum articolul 22 ter alineatul (1) din Legea privind energia electrică, introdus prin Legea din 16 decembrie 2022, și care prevede punerea în aplicare a sistemului de plafonare a veniturilor de pe piață obținute de producătorii de energie electrică începând cu o dată anterioară datei de 1 decembrie 2022, precum data de 1 august 2022?”

Procedura în fața Curții

27 Instanța de trimitere a solicitat ca prezenta trimitere preliminară să fie judecată potrivit procedurii preliminare accelerate prevăzute la articolul 105 din Regulamentul de procedură al Curții.

28 Această cerere a fost respinsă prin Ordonanța președintelui Curții din 10 ianuarie 2024, Electrabel ș.a. (C-633/23, EU:C:2024:41).

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima și la a doua întrebare

29 Cu titlu introductiv, trebuie arătat, pe de o parte, că, potrivit modului de redactare a primei și a celei de a doua întrebări formulate, care trebuie examinate împreună, instanța de trimitere ridică problema modalităților de determinare a veniturilor de pe piață cărora li se aplică „plafonul prevăzut la articolul 6” din Regulamentul 2022/1854. Or, din cererea de decizie preliminară rezultă că, în speță, plafonul pe veniturile de pe piață este, în temeiul articolului 22 ter alineatul (4) din Legea privind energia electrică, stabilit la 130 de euro pentru MWh de energie electrică produsă, în timp ce acest articol 6 prevede la alineatul (1) că veniturile de pe piață prevăzute la articolul menționat sunt plafonate la maximum 180 de euro pe MWh de energie electrică produsă. Articolul 8 alineatul (1) litera (a) din acest regulament prevede însă în esență că statele membre pot, printre altele, să introducă măsuri care să limiteze și mai mult aceste venituri.

30 Prin urmare, este necesar să se constate că plafonul prevăzut de reglementarea națională în discuție în litigiul principal nu este cel „prevăzut la articolul 6” din Regulamentul 2022/1854, ci un plafon național stabilit în temeiul articolului 8 alineatul (1) din acest regulament.

31 Pe de altă parte, deși, prin intermediul primei și al celei a doua întrebări formulate, instanța de trimitere solicită printre altele interpretarea articolului 6 TUE, ea nu arată de ce această interpretare ar fi necesară pentru soluționarea litigiilor principale. Astfel, cererea de decizie preliminară nu conține niciun motiv care să explice de ce această instanță ridică problema

interpretării acestui articol și nici nu expune legătura pe care ar stabili-o între acesta și reglementarea națională în discuție în litigiul principal. Prin urmare, interpretarea articolului 6 TUE nu este necesară în vederea soluționării acestor litigii.

32 Având în vedere aceste considerații, trebuie să se înțeleagă că, prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolele 6-8 din Regulamentul 2022/1854 coroborate cu articolul 2 punctele 5 și 9 din acesta, cu articolul 288 TFUE, precum și cu principiul proporționalității trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale în temeiul căreia cuantumul veniturilor la care se aplică un plafon pe veniturile de pe piață prevăzut în aplicarea acestui articol 8 este determinat, în funcție de instalațiile de producere a energiei electrice vizate, fie pornind de la prezumții irefragabile, fie pornind de la prezumții relative, dar care nu pot fi răsturnate decât, pe de o parte, justificând veniturile reale realizate de ansamblul instalațiilor operatorului în cauză și, pe de altă parte, prin intermediul altor prezumții.

33 În această privință, trebuie amintit că articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul 2022/1854 prevede că veniturile de pe piață ale producătorilor de energie electrică obținute din sursele enumerate la articolul 7 alineatul (1) sunt plafonate la maximum 180 de euro pe MWh de energie electrică produsă. Alineatul (2) al acestui articol 6 adaugă că statele membre se asigură că plafonul pe veniturile de pe piață vizează toate veniturile de pe piață ale producătorilor și, după caz, ale intermediarilor care participă pe piețele angro de energie electrică în numele producătorilor, indiferent de intervalul de timp al pieței în care are loc tranzacția și indiferent dacă energia electrică este tranzacționată bilateral sau pe o piață centralizată. În plus, alineatul (3) al aceluiași articol prevede că statele membre instituie măsuri eficace pentru a preveni o eludare a obligațiilor care le revin producătorilor în temeiul acestui alineat (2) și se asigură în special că plafonul pe veniturile de pe piață este aplicat efectiv în cazurile în care producătorii sunt controlați sau deținuți parțial de alte întreprinderi, în special în cazul în care aceștia fac parte dintr-o întreprindere integrată vertical. În ceea ce privește alineatul (4) al articolului 6 din Regulamentul 2022/1854, acesta precizează că statele membre decid dacă aplică plafonul pe veniturile de pe piață la decontarea schimbului de energie sau ulterior.

34 Pe de altă parte, deși alineatul (5) al acestui articol 6 prevede că Comisia oferă orientări statelor membre în ceea ce privește punerea în aplicare a articolului menționat, este cert că instituția menționată nu a prezentat nicio orientare în această privință.

35 În ceea ce privește articolul 7 din Regulamentul 2022/1854, acesta arată, la alineatul (1), că plafonul pe veniturile de pe piață prevăzut la articolul 6 din acest regulament se aplică veniturilor de pe piață obținute din vânzarea energiei electrice produse din sursele de energie pe care această dispoziție le enumeră. Acesta precizează de asemenea, la alineatul (6), că producătorii, intermediarii și participanții la piață relevanți, precum și operatorii de sistem, după caz, furnizează autorităților competente din statele membre și, după caz, operatorilor de sistem și operatorilor pieței de energie electrică desemnați, toate datele necesare pentru aplicarea acestui articol 6, inclusiv în ceea ce privește energia electrică produsă și veniturile aferente de pe piață, indiferent de intervalul de timp al pieței în care are loc tranzacția și indiferent dacă energia electrică este tranzacționată bilateral, în cadrul aceleiași întreprinderi sau pe o piață centralizată.

36 Articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul 2022/1854 prevede, la rândul său, că statele membre pot adopta alte măsuri, care sunt enumerate la literele (a)-(e) ale acestui alineat. În special, potrivit literei (a), acestea pot să mențină sau să introducă măsuri care limitează și mai mult veniturile de pe piață ale producătorilor care produc energie electrică din sursele enumerate la articolul 7

alineatul (1) din acest regulament, inclusiv posibilitatea de a face diferența între tehnologii, precum și veniturile de pe piață ale altor participanți la piață. Alineatul (2) al acestui articol 8 precizează că măsurile menționate la alineatul (1), în conformitate cu regulamentul respectiv, sunt proporționale și nediscriminatorii, nu pun în pericol semnalele de investiții, asigură acoperirea costurilor de investiții și de exploatare, nu denaturează funcționarea piețelor angro de energie electrică și, mai ales, nu afectează ordinea de merit și nici formarea prețurilor pe piața angro și sunt compatibile cu dreptul Uniunii.

37 Pe de altă parte, articolul 2 din Regulamentul 2022/1854 precizează la punctul 5 că, în sensul acestui regulament, noțiunea de „venit de pe piață” se referă la venitul realizat pe care un producător îl obține în schimbul vânzării și livrării de energie electrică în Uniune, indiferent de forma contractuală în care are loc un astfel de schimb, inclusiv contractele de achiziție de energie electrică și alte operațiuni de acoperire împotriva fluctuațiilor de pe piața angro de energie electrică, excluzând orice sprijin acordat de statele membre; Acest articol 2 indică de asemenea, la punctul 9, că noțiunea de „venituri excedentare” se referă la o diferență pozitivă între veniturile de pe piață ale producătorilor per MWh de energie electrică și plafonul pe veniturile de pe piață de 180 de euro/MWh de energie electrică prevăzut la articolul 6 alineatul (1) din acest regulament.

38 Prin urmare, trebuie să se constate că, deși niciuna dintre dispozițiile relevante ale Regulamentului 2022/1854 nu precizează metodologia potrivit căreia trebuie determinate veniturile de pe piață cărora trebuie să li se aplice măsura de plafonare a veniturilor a cărei punere în aplicare este impusă de acest regulament, rezultă totuși din modul de redactare a acestora că, astfel cum a arătat în esență și domnul avocat general la punctele 38 și 39 din concluzii, această măsură de plafonare nu poate fi aplicată unor venituri teoretice care nu corespund realității pieței, ci trebuie să fie aplicată unor sume care reflectă realitatea veniturilor percepute de operatorii în cauză.

39 Considerentul (30) al acestui regulament enunță de altfel că plafonul pe veniturile de pe piață ar trebui să se aplice „în funcție de veniturile de pe piață, mai degrabă decât în funcție de veniturile totale din producție” și că, indiferent de forma contractuală în care poate avea loc tranzacționarea energiei electrice, plafonul pe veniturile de pe piață ar trebui să se aplice „numai” veniturilor de pe piață „realizate”.

40 În aceste condiții, din moment ce nicio dispoziție din Regulamentul 2022/1854 nu precizează modalitățile potrivit cărora sunt determinate veniturile de pe piață cărora trebuie să li se aplice măsura de plafonare a veniturilor, revine statelor membre sarcina de a le determina. Cu toate acestea, în măsura în care, procedând astfel, statele membre pun în aplicare acest regulament și, așadar, dreptul Uniunii, acestea trebuie să își exercite competențele cu respectarea acestui drept și, prin urmare, în speță, într-un mod care să mențină în special efectul util al dispozițiilor regulamentului menționat [a se vedea prin analogie Hotărârea din 21 decembrie 2023, Comisia/Danemarca (Durată maximă de parcare), C-167/22, EU:C:2023:1020, punctul 43 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 30 aprilie 2025, Alenopik, C-745/23, EU:C:2025:294, punctul 28].

41 Rămâne, prin urmare, să se aprecieze dacă, în cadrul acestui exercițiu, statelor membre le este permis să recurgă la prezumții pentru a determina în mod precis cuantumul veniturilor de pe piață pentru care aplică măsura de plafonare a veniturilor pe care Regulamentul 2022/1854 o impune.

42 În această privință, trebuie arătat, în primul rând, că, potrivit considerentului (37) al acestui regulament, pentru a asigura aplicarea efectivă a plafonului pe veniturile de pe piață, producătorii, intermediarii și participanții la piață relevanți ar trebui să furnizeze datele necesare autorităților competente din statele membre și, după caz, operatorilor de sistem și operatorilor pieței de energie electrică desemnați, dar că, având în vedere numărul mare de tranzacții individuale pentru care autoritățile competente din statele membre trebuie să asigure aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață, autoritățile respective ar trebui să aibă posibilitatea de a utiliza „estimări rezonabile” pentru calcularea acestui plafon.

43 Or, astfel cum a arătat și domnul avocat general la punctul 50 din concluzii, o estimare este prin natura sa o aproximare a unei valori date și nu corespunde întotdeauna unei valori exacte. Prin urmare, o eventuală diferență între veniturile reale și veniturile prezumate poate fi admisă fără ca aceasta să facă în mod automat prezumțiile în cauză incompatibile cu Regulamentul 2022/1854, în măsura în care această diferență, care poate fi de altfel atât negativă, cât și pozitivă, rămâne rezonabilă, și anume moderată, iar estimările reținute în aplicarea acestor prezumții sunt reprezentative pentru realitatea pieței în perioada examinată.

44 În al doilea rând, așa cum reiese din articolul 1 din Regulamentul 2022/1854, acesta are ca obiect printre altele să stabilească o intervenție de urgență pentru a atenua efectele prețurilor ridicate ale energiei prin măsuri excepționale, specifice și limitate în timp, iar aceste măsuri au scopul în special de a introduce un plafon pe veniturile de pe piață pe care anumiți producători le obțin din producția de energie electrică și de a le redistribui clienților finali de energie electrică într-un mod specific.

45 Or, într-un asemenea context de urgență și ținând seama de acest obiectiv de protecție a clienților finali de energie electrică, recurgerea la estimări rezonabile, inclusiv sub forma unor prezumții, pentru a pune în aplicare rapid măsuri de scurtă durată poate constitui un mijloc adecvat, chiar necesar, pentru a garanta eficacitatea măsurii de plafonare a veniturilor pe care Regulamentul 2022/1854 o impune și pentru a atinge astfel acest obiectiv.

46 În al treilea rând, trebuie arătat că, potrivit articolului 6 alineatul (3) din acest regulament, statele membre sunt obligate să instituie măsuri eficace pentru a asigura aplicarea efectivă a plafonului și pentru a preveni eludarea acestuia. Or, ținând seama de ceea ce prevede articolul 6 alineatul (2), precum și articolul 7 alineatul (6) din regulamentul menționat, ale căror texte sunt amintite la punctele 33 și, respectiv, 35 din prezenta hotărâre, poate fi necesar să se asigure colectarea și controlul unei cantități foarte mari de date. Prin urmare, această împrejurare permite de asemenea să se admită că, în funcție de particularitățile pieței naționale avute în vedere sau de dificultățile tehnice care pot exista în ceea ce privește posibilitatea de a izola veniturile care trebuie să fie supuse efectiv măsurii de plafonare impuse de același regulament, recurgerea la prezumții se poate dovedi necesară.

47 Ponderea importantă a sarcinii administrative care poate rezulta din punerea în aplicare a acestei măsuri de plafonare este de altfel recunoscută de legiuitorul Uniunii, întrucât, la articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul 2022/1854, acesta oferă statelor membre, printre altele, posibilitatea de a decide, în special atunci când aplicarea plafonului prevăzut la articolul 6 alineatul (1) din acest regulament generează o sarcină administrativă semnificativă, că acest plafon nu se aplică producătorilor care produc energie electrică cu instalații de producere a energiei electrice cu o capacitate instalată de până la 1 MWh.

48 Din aceste elemente rezultă că Regulamentul 2022/1854 nu se opune ca un stat membru să recurgă la prezumții pentru a determina cuantumul veniturilor de pe piață care trebuie supuse măsurii de plafonare pe care acest regulament o impune, în măsura în care aceste prezumții permit obținerea unor estimări rezonabile ale veniturilor menționate, care sunt reprezentative pentru realitatea pieței în perioada avută în vedere.

49 În această privință, trebuie arătat, pe de o parte, că faptul că un stat membru a ales, după caz, să instituie, pe baza unor elementele distinctive obiective, prezumții variabile în funcție de operatorii, de instalațiile sau de tehnologia în cauză sau o succesiune de prezumții nu este de natură să demonstreze că nu este îndeplinită condiția enunțată la punctul precedent din prezenta hotărâre, în măsura în care, pentru fiecare dintre categoriile de operatori, de instalații sau de tehnologie eventual vizate, prezumția instituită permite obținerea unei estimări rezonabile a veniturilor proprii acestei categorii, posibilitatea de a distinge între tehnologii fiind, în plus, autorizată în mod expres de Regulamentul 2022/1854, în special de articolul 8 alineatul (1) litera (a) din acesta. Pe de altă parte, chiar și recurgerea la prezumții irefragabile poate îndeplini această condiție, în special atunci când acestea vizează o categorie limitată și specifică de producători ale căror venituri, ca urmare a unor împrejurări care le sunt proprii sau a particularităților pieței naționale avute în vedere, au fost stabilite în prealabil în acord cu autoritățile publice sau sunt supuse reglementării naționale, astfel încât producătorii în cauză nu se pot abate cu ușurință de la acestea.

50 Rezultă de asemenea din aceste constatări că recurgerea la astfel de prezumții, din moment ce îndeplinesc condiția menționată, nu poate fi considerată contrară principiului proporționalității. În această privință, trebuie amintit că acest principiu, care face parte din principiile generale de drept și a cărui respectare se impune, așadar, statelor membre atunci când pun în aplicare dreptul Uniunii, conform jurisprudenței amintite la punctul 40 din prezenta hotărâre, impune ca mijloacele puse în aplicare să fie apte să realizeze obiectivele legitime urmărite de reglementarea în cauză și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestora (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 februarie 2008, Netto Supermarkt, C-271/06, EU:C:2008:105, punctul 19 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 8 decembrie 2020, Ungaria/Parlamentul și Consiliul, C-620/18, EU:C:2020:1001, punctul 111).

51 Or, ținând seama de urgența care exista în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurii de plafonare a veniturilor, impusă de Regulamentul 2022/1854, acest lucru având scopul protejării clienților finali de energie electrică, precum și de caracterul excepțional și limitat în timp al acestei măsuri, recurgerea la prezumții, inclusiv, dacă este cazul, irefragabile, pentru a determina cu precizie cuantumul veniturilor la care trebuie aplicată măsura respectivă pare proporțională atât timp cât, astfel cum s-a arătat la punctul 48 din prezenta hotărâre, acestea permit obținerea unor estimări rezonabile ale veniturilor menționate, care sunt reprezentative pentru realitatea pieței în perioada avută în vedere.

52 Întrucât aprecierea concretă a aspectului dacă o anumită prezumție îndeplinește această condiție este de natură factuală, ea este de competența autorităților naționale, care acționează sub controlul instanțelor naționale, în speță instanța de trimitere. Cu toate acestea, conform jurisprudenței sale, Curtea, pronunțându-se asupra trimiterii preliminare, poate să îi ofere precizări pentru a o orienta în aprecierea sa (a se vedea prin analogie Hotărârea din 21 februarie 2006, Halifax și alții, C-255/02, EU:C:2006:121, punctul 77, precum și Hotărârea din 11 ianuarie 2024, Nárokuj, C-755/22, EU:C:2024:10, punctul 42).

53 Astfel, în vederea acestei aprecieri, trebuie să se țină seama de ansamblul elementelor factuale și tehnice care caracterizează nu numai situația operatorilor și a instalațiilor în cauză, ci și piața națională a energiei electrice. Printre altele, pot fi astfel relevante în această privință atât amploarea, ținând seama de aceste particularități, a obstacolelor în calea colectării și a controlului datelor care ar permite să se determine, într-un interval de timp compatibil cu urgența pe care o presupune îndeplinirea obiectivului de protejare a clienților finali de energie electrică, veniturile exacte ale instalațiilor sau ale operatorilor supuși măsurii de plafonare în cauză, precum și aspectul dacă prezumțiile instituite sunt suficient de precise pentru a evita să se ajungă la o supraevaluare sau la o subevaluare semnificativă a veniturilor realizate de operatorii în cauză, cât și aspectul existenței sau inexistenței unui mecanism corectiv care să permită, după caz, operatorilor sau autorităților naționale să ia în considerare veniturile reale pentru a rectifica rezultatul acestor prezumții în cazul în care acestea nu conduc la estimări rezonabile, reprezentative pentru realitatea pieței în perioada de referință.

54 Pe de altă parte, ținând seama de cele constatate la punctul 40 din prezenta hotărâre, nu este necesar ca Curtea să se pronunțe cu privire la interpretarea articolului 288 TFUE solicitată de instanța de trimitere.

55 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la prima și la a doua întrebare că articolele 6-8 din Regulamentul 2022/1854 coroborate cu articolul 2 punctele 5 și 9 din acesta, precum și cu principiul proporționalității trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale în temeiul căreia cuantumul veniturilor la care se aplică un plafon pe veniturile de pe piață prevăzut în aplicarea acestui articol 8 este determinat, în funcție de instalațiile de producere a energiei electrice vizate, fie pornind de la prezumții irefragabile, fie pornind de la prezumții relative, dar care nu pot fi răsturnate decât, pe de o parte, justificând veniturile reale realizate de ansamblul instalațiilor operatorului în cauză și, pe de altă parte, prin intermediul altor prezumții, în măsura în care aceste prezumții permit obținerea unor estimări rezonabile ale veniturilor menționate, care sunt reprezentative pentru realitatea pieței în perioada avută în vedere.

Cu privire la a treia întrebare

56 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolele 6-8 și articolul 22 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul 2022/1854 coroborate cu articolul 288 TFUE, precum și cu principiile supremației și efectivității dreptului Uniunii și cu principiul cooperării loiale trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale adoptate ulterior intrării în vigoare a acestui regulament și care prevede aplicarea unei măsuri de plafonare a veniturilor de pe piață asemănătoare celei a cărei punere în aplicare este impusă de regulamentul menționat, dar pentru o perioadă anterioară celei stabilite de același regulament.

57 În această privință, trebuie arătat că, potrivit articolului 22 alineatul (1) din Regulamentul 2022/1854, acesta a intrat în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, și anume la 8 octombrie 2022. Potrivit articolului 22 alineatul (2) litera (c) din acest regulament, articolele 6, 7 și 8 din acesta s-au aplicat de la 1 decembrie 2022 până la 30 iunie 2023.

58 Or, din nicio dispoziție din Regulamentul 2022/1854 nu reiese că acesta s-ar aplica unei măsuri de plafonare a veniturilor, instituită printr-o reglementare națională pentru o perioadă anterioară intrării în vigoare a acestuia și nici, *a fortiori*, că o astfel de reglementare ar trebui să respecte condițiile prevăzute de acest regulament. Prin urmare, astfel cum a arătat și domnul avocat

general la punctul 59 din concluzii, în lipsa unei reglementări a Uniunii în materie, aplicabilă *ratione temporis*, nu se poate considera că statele membre sunt private de posibilitatea de a-și exercita competențele, în speță prin adoptarea unei măsuri de plafonare a veniturilor de pe piață care este asemănătoare celei a cărei punere în aplicare o impune Regulamentul 2022/1854, dar cu un domeniu de aplicare temporal diferit de cel prevăzut de acest regulament, sau că nu ar putea exercita o astfel de posibilitate decât sub rezerva unei autorizări exprese în acest sens din partea legiuitorului Uniunii.

59 Faptul că o asemenea reglementare națională a fost adoptată chiar dacă regulamentul menționat era deja în vigoare este lipsit de relevanță în această privință. Astfel, în niciuna dintre dispozițiile aceluiași regulament nu se arată că, prin adoptarea acestuia, legiuitorul Uniunii a intenționat să priveze statele membre de această posibilitate sau să condiționeze exercitarea acesteia de o asemenea autorizare. Dimpotrivă, așa cum reiese din modul de redactare a articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul 2022/1854, legiuitorul Uniunii a avut în vedere în mod expres posibilitatea ca statele membre să introducă sau să mențină măsuri de plafonare a veniturilor de pe piață mai stricte decât plafonul prevăzut la articolul 6 alineatul (1) din acest regulament. Tot în acest sens, considerentul (1) al regulamentului menționat subliniază că, începând cu septembrie 2021, au fost observate prețuri foarte ridicate pe piețele energiei electrice și că războiul de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei a dus la creșteri suplimentare substanțiale, precum și la o volatilitate a prețului energiei electrice. În plus, legiuitorul Uniunii a arătat, în considerentul (5) al aceluiași regulament, că toate statele membre au fost afectate de această criză energetică, deși într-o măsură diferită, și reiese din considerentul (28) al acestuia că o creștere extremă și durabilă a prețurilor a fost observată începând cu februarie 2022.

60 Aceste elemente arată că, având pe deplin cunoștință de posibilitatea statelor membre de a acționa în cadrul competențelor lor, ținând seama de particularitățile piețelor lor naționale, legiuitorul Uniunii a decis să nu reglementeze la nivelul Uniunii plafonul pe veniturile de pe piață dincolo de domeniul de aplicare temporal pe care l-a prevăzut în Regulamentul 2022/1854 și nici, *a fortiori*, să priveze statele membre de competența lor de a reglementa acest aspect pentru o perioadă anterioară perioadei de aplicare prevăzute de acest regulament.

61 În această privință, este adevărat că, astfel cum s-a amintit deja la punctul 40 din prezenta hotărâre, statele membre trebuie să își exercite competențele cu respectarea dreptului Uniunii. Cu toate acestea, în speță, în afara nelămuririlor pe care instanța de trimitere le-a expus în prima și în a doua întrebare, din cererea de decizie preliminară nu reiese că această instanță ar avea îndoieli cu privire la compatibilitatea de fond a reglementării naționale aflate la originea litigiilor principale cu alte dispoziții ale dreptului Uniunii care ar fi, la rândul lor, susceptibile să se aplice *ratione temporis*.

62 Nici articolul 288 TFUE, nici principiile supremației și efectivității dreptului Uniunii sau principiul cooperării loiale nu sunt, în speță, susceptibile să justifice o apreciere diferită.

63 Pe de o parte, nici articolul 288 TFUE, nici principiile supremației și efectivității dreptului Uniunii nu pot modifica domeniul de aplicare al unui regulament astfel cum a fost decis de legiuitorul Uniunii.

64 Pe de altă parte, este adevărat că, în temeiul principiului cooperării loiale, consacrat la articolul 4 alineatul (3) TUE, statele membre se abțin printre altele de la orice măsură care ar putea pune în pericol realizarea obiectivelor Uniunii. Cu toate acestea, având în vedere în special cele constatate la punctul 60 din prezenta hotărâre, precum și faptul că instituirea unei măsuri de plafonare a

veniturilor asemănătoare celei prevăzute de Regulamentul 2022/1854 urmărește în mod necesar, prin natura sa, obiective compatibile cu cele ale acestui regulament, nu se poate considera că prin aplicarea la nivel național a unei astfel de măsuri înainte ca aceasta să fie impusă la nivelul Uniunii un stat membru ar încălca acest principiu.

65 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la a treia întrebare că articolele 6-8 și articolul 22 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul 2022/1854 coroborate cu articolul 288 TFUE, precum și cu principiile supremației și efectivității dreptului Uniunii și cu principiul cooperării loiale trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale adoptate ulterior intrării în vigoare a acestui regulament și care prevede aplicarea unei măsuri de plafonare a veniturilor de pe piață asemănătoare celei a cărei punere în aplicare este impusă de regulamentul menționat, dar pentru o perioadă anterioară celei stabilite de același regulament.

Cu privire la cheltuielile de judecată

66 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

1) Articolele 6-8 din Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie coroborate cu articolul 2 punctele 5 și 9 din acesta, precum și cu principiul proporționalității

trebuie interpretate în sensul că:

nu se opun unei reglementări naționale în temeiul căreia cuantumul veniturilor la care se aplică un plafon pe veniturile de pe piață prevăzut în aplicarea acestui articol 8 este determinat, în funcție de instalațiile de producere a energiei electrice vizate, fie pornind de la prezumții irefragabile, fie pornind de la prezumții relative, dar care nu pot fi răsturnate decât, pe de o parte, justificând veniturile reale realizate de ansamblul instalațiilor operatorului în cauză și, pe de altă parte, prin intermediul altor prezumții, în măsura în care aceste prezumții permit obținerea unor estimări rezonabile ale veniturilor menționate, care sunt reprezentative pentru realitatea pieței în perioada avută în vedere.

2) Articolele 6-8 și articolul 22 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul 2022/1854 coroborate cu articolul 288 TFUE, precum și cu principiile supremației și efectivității dreptului Uniunii și cu principiul cooperării loiale

trebuie interpretate în sensul că

nu se opun unei reglementări naționale adoptate ulterior intrării în vigoare a acestui regulament și care prevede aplicarea unei măsuri de plafonare a veniturilor de pe piață

asemănătoare celei a cărei punere în aplicare este impusă de regulamentul menționat, dar pentru o perioadă anterioară celei stabilite de același regulament.

Semnături